

N e g a t i v a v ideové výchovné práci : Skauting

E. Thomas ? Seton (Ernst Thompson Seton) strana 2

B. Powell využil poznatků z války s Bourbony ? - BURY - strana 3

Jamboree v roce 1967 v Idaku ? (Idaho USA ?)

<i>S - Skautský - světový skauting</i>	<i>K - Kapitalismus</i>
<i>B - Buržoazie - buržoazní</i>	<i>I - Imperialismus</i>
<i>DT - Dělnická třída</i>	<i>SSP - Spartakovi skauti práce</i>
<i>S - Socialismus - socialistický</i>	<i>DPM - Dům pionýrů a mládeže</i>

Hovoříme-li o skautingu - to je a znamená zamýšlet se nad vývojem dětského hnutí. Je to široká problematika, že není možné ji ani v obrysech obsáhnout.

Je to organizace dětská i dospělých lidí.

A měla vliv na naši dětskou organizaci a hnutí.

Přednáška rozdělena do 5 bodů:

- 1 Vznik skautingu (S) - světové hnutí
- 2 Jak se dostal k nám do ČSR - „česká podoba“
- 3 Junák poválečný - rozpory a konec
- 4 Co dal S světu, co nám, co může PO použít.

Nejprve proč se vlastně vracíme ke S? a proč vůbec?

Z několika důvodů:

1/ Stále v PO, která má rysy pokrokové organizace, součást revolučního hnutí DT. V naší soc. společnosti stále se objevují prvky, které snad již dneska neškodí, jak kdysi, ale které zbytečně pletou hlavu našim vedoucím i dětem.

Co je ještě horší? Zasívají sémě, ze kterého by se někdy znovu v r. 1968 mohlo vzejít nebezpečí recidivy S.

A to je zbytečné.

Jest-li že se tato chyba udělala v r. 1949, neprovedla se důsledná podrobná kritika S, pak se to nemá stát nyní. Je třeba se k tomu vrátet, aby tyto otázky přestaly být jednou problémem.

2/ proto, že v mezinárodním měřítku - dochází ke snaze o spolupráci SFDM CIMEA - nabízejí plodnou spolupráci na základě rovnosti, mírového úsilí a pokroku, všem organizacím, které o to mají zájem. Světový S - reprezentovaný zeměmi mocností využívají nabídky ke skutečné spolupráci, k němuž je nucen tím, že celá řada odnoží dostává jinou tvář - v koloniích bývalých, snaží se jít cestou novou vylučující. I. vykořisťování. Ty se snaží jít alespoň podobnou cestou.

Skauting ve skrytu duše doufá, jako vždy, že svým příkladem, aktivitou ovlivní ve svém duchu, v duchu své ideologie mezinárodní dětské pokrokové hnutí - to je forma spolupráce.

A tím spíše je třeba znát podstatu skautingu, pravou tvář, to jak působí na děti a jaké jsou jeho hlavní cíle. Jestliže se naše organizace k těmto problémům vrací, tak nechce otevírat přebolené rány. Vy víte dobře, že mezi PP jsou i ti, kteří ve skaut. org. pracovali. Nebyli poznamenaní S ideály, šli tam kvůli dětem, chtěli jim dát hru, zábavu a štěstí a ti pak snadno mohli přijít do PO a zde se plně uplatnit, jestliže přijali její ideologii. Proto kritika skautingu nemá a není zaměřena proti těmto lidem. Zkušenost však ukazuje, že ne všichni přišli do PO.

Po roce 1968 opustili děti, přestali pracovat. Dokázali, že s touto láskou k dětem to nemysleli vážně. Že jim ve skutečnosti šlo o něco jiného - o jejich ideologii neslučitelnou s ideami, cíli a posláním naší PO. Nic se jí nestalo, že odešli, je tomu dobře. Ovšem my musíme dávat pozor, kdy se jim objeví nějaká jiskřička naděje, aby znova nezačali propagovat myšlenky S, s takovými jsme již skoncovali.

A proto to jsou vážné důvody proč o tom hovořit.

Chceme-li S rozebrat je nutné se vrátit do jeho začátků.

Skauting vystupuje jako hnutí - světová organizace - národní.

Skauting nebyl hnutím dětí, ale dospělých, ve jménu své ideologie nabalovali dětskou a mládežnickou populaci v duchu zásady: Skautem jednou, skautem navždycky.

My toto v PO neuplatňujeme - pionýrem jednou - pionýrem po celý budoucí život. Práci v PO vkládáme dětem určité představy o životě S hodnoty, chceme, aby právě v PO byly vytvořeny pevné základy budoucího života. Nechceme, aby zůstali pionýry - ale připravujeme na vstup do SSM - jako vyšší formy společenské angažovanosti.

Je to vyjádřeno i symbolicky: PO je 1. stupeň 3 generací, budující SOC. a KOM. již vyjádřeno ve znaku a 3 cípech pionýrského šátku. V principu pravda - PO má na zřeteli POHYB a VÝVOJ společnosti k vyššímu - vpřed. US - skrývá se princip konzervatismu (lpí na tom co je vžitě) zachování stavu neměnného, to lze vyzorovat na řadě prvků, které má dodnes.

VZNIK SKAUTINGU:

Co je to skauting? Mnoho lidí si pod pojmem skauting představuje moderní přitažlivý systém. Podle překladu z angličtiny - SKAUTING - STOPAŘENÍ. V časopise Junák - Skaut z února 1969 se uvádělo:

Skauting je:

- a/ z hlediska dětí - příležitost stát se zdatnými občany
- b/ z hlediska vedoucích: Podaná ruka k ochraně a pomoci
- c/ z hlediska veřejnosti: výchovný systém. A jak vznikl u nás název Junák

Bylo to snahou zpřístupnit a přiblížit národním tendencím Skauting. Ale v počátku dal A.B. Svojsík název Skaut - Junák. Teprve před válkou, kdy došlo ke sjednocení pracicových toků - název JUNÁK.

Chceme-li pozorovat historický jev - musíme hledat mezi tím, jak se lidská společnost vyvíjela a mezi tím, jaký to mělo dopad na tu kterou organizaci. Není vůbec náhodou, že světový skauting vzniká v období, které je charakterizováno

- 1/ Jako přeměnou K v I
- 2/ Revolučností dělnických mas, v období, kdy se projevuje boj I o trhy, kolonie, začátek 1. svět. války.

A tyto společenské jevy nacházejí i svůj odraz ve skautingu.

Nástup I. není divu, že první skautské organizace vznikají ve Velké Británii, USA a ty se derou k moci. Není náhodou, že skauting má cíl: rozmělnit třídní vědomí pracujících, odvést je od záměru které se objevovalo ve francouzském a německém RH.

Skauting se tak stává prostředkem k rozbíjení revolučního hnutí, ne náhodou obléká děti do vojenských uniforem - kanadské jízdní policie, je to pocit uspokojení dětí, že nosí široké klobouky, khaki košile, uniformy plné ozdob. S je vlastně zvyklá na uniformu (blíží se válka, uniforma koloniální armády).

Tyto skutečnosti vtiskly skautingu charakter, kterého se nemůžeme nikdy zbavit.

Odkud přišel skauting?

5. osobnosti - E. Thomas ? SETON - BADEN POWELL

E. T. SETON - americký malíř, filosof, který vytvořil představ idealistických - člověka zachrání návrat k přírodě. Byl snílek. Vzor člověka spatřoval v primitivním indiánovi, ke kterému se obracel jako k naději pro záchranu civilizovaného lidstva.

(U nás na jeho myšlenky navazovaly některé levicové skautské organizace -- Internacionální socialistická asociace woodcrafterů - ISAW, Liga lesní moudrosti v roce 1968).

Ale když se podíváme kriticky na jeho představy, pochopíme proč mohly vzniknout - vždyť vznikly v Americe, v severní části kde byl boj proti indiánům, jejich vyhubení. V té filosofii možno vidět nostalgii - návrat, či stesk po domově, vzniklou právě z toho, že byly výčitky, které museli postihnout člověka za vyhubení indiánů.

V myšlenkách Setona pokrytectví dravé společnosti, která se zmocnila pokladů země.

3. POWELL - anglický generál, už to, že to byl generál, tak si položte otázku, jaké znaky mohl vtisknout organizaci? program? členění? Zde využil poznatků z války s Bourbony ? - BURY. Tam také pozoroval, jak jsou činí hoši jako průzkumníci.

Jeho systém byl na myšlení založen, na myšlence podřízenosti, poslušnosti a služby, uplatňující se od vedoucího družiny až po krále. Snaha bojovat ve jménu krále, boha, jak je zavazoval skautský slib a zákon.

Tyto dva směry zpočátku mezi sebou kontakty a pak střet. O němž svědčí text dopisu, který poslal Seton ve 20. letech Milošovi SEIFERTOVI, náčelníkovi zálesáckých kmenů v ČSR: Zdá se mi, že není všeobecně známo, že zálesácká liga se datuje již od roku 1902 (dříve než od r. 1907 B. POWELLA). B. Powell byl v jejím poradním sboru několik let předtím než založil a opustil Skauting. Vykonal veliké dílo a já mu pomáhám, kde mohu. Myslím však, že se dopustil jednoho velikého omylu, kterého se vy musíte vystříhat. Uvidíte z literatury, kterou vám posílám, že člověk se musí vyvíjet ve 4 směrech.

Tělem, myslí, duchem a službou. B. POWELL vyloučil obsah ducha a v praxi omezil duševní činnost takřka na nulu. Zavedl též vojenské termíny, výcvik a organizaci. „Můj instinkt mě vždy vedl a učil se vystřídati se těchto věcí a nyní vím, že můj instinkt byl správný.“

V těchto slovech lze najít velmi tvrdou kritiku anglické podoby. Přesto B. Powellův skauting udával ve světě tón. Pronikl tam, kde měla Anglie kolonie - Indie atd.

Skauting se stal nositelem B. cílů a ideologie ve zvláštních, přitažlivých podobách.

Tak se zachoval po celou dobu 50. let. Koncem 50. let se ukázalo, že skauting přestává působit jako dříve.

Světová Skautská kancelář se po smrti B.P. přenesla do Ženevy, vyvolala aktivitu, svazy dávaly doporučení k systému - z připomínek 409 doporučení např. změny:

Vypustit označení chlapci - bylo více dívek

změnit zákony

speciální zájmové oddíly ty vytvářet

vytlačit primitivní táboření

ustoupit od uplatňování totemů

v kroji ustoupit od klobouků

nahradit u starších skautů šátek vázankou (organizační - formální)

Již tyto změny stačí k pochopení, že staré osvědčené formy, metody přestaly ve S fungovat, o to více je s podivem, že v naší S společnosti některé prvky uplatňujeme.

Charakter organizace již z historie je známo, že jej je nuceno s vývojem mezinárodních vztahů měnit jeho podobu.

2: Jak se dostal skauting k nám?

B. Powellovský skauting k nám přináší Antonín Benjamín SVOJSÍK středoškolský profesor tělesné výchovy, založil v roce 1912 organizaci „Junák - Skaut“. Svojsíkovský skauting po celou dobu své existence podporoval vládnoucí třídu a tím i celý B. systém předmnichovské republiky. Junák usiloval o výchovu netřídní a tzv. nepolitickou.

Svůj obraz v práci s dětmi vyjádřil Svojsík „Základové junáctví“ (1912). Často se říká, že Svojsík přeměnil anglický S do podoby národní, obdobné hlasy se ozvaly i v roce 1968 - 69, již i v době, kdy se již vyjasňovalo, jak to bude dál.

Svojsík převzal anglický skauting, jak se říká i s chlupy. On sice tvrdil v knize Organizace (1921): Nebude od místa zdůraznit, že naprosto mylný názor, jakoby československý skauting organizován byl jako odbočka anglické organizace - tady to popírá, v zápětí píše...“co nás jednotí je pouze IDEA, rozumíte, jako kdyby idea byla „pouze???““pokračuje : „přijímáme řády anglické, vidíte idea, ale i řády, ne proto, že jsou anglické, ale že jsou ověřeny výsledky, které způsobil duch jenž anglickou myslí vládne, a který je snad slovanskému nejbližší. Nejenom idea, ale i řády a duch, který je nejbližší. A vytyčuje ideál organizace: „...i ve skautingu je nám ideálem veliká, jednotná a jednoduchá organizace Všenárodní. Ideál tento neopouštíme nikdy z očí, k němu pracujeme stále s chutí, neochabující, energií neumdlévající.“

Z těchto vět vypozerujeme:

že náš skauting byl odrazem anglického S, cílem bylo ovlivnit celou dětskou a mládežnickou populaci, že tady v rozporu se skutečnou praxí i s tím co říkali skautíci v r. 1986 u nás. Ať si děti vyberou (ony nechtějí jednotnou organizaci, chtějí ty, které tam jdou s láskou a zájmem). A přitom v základech čl. skautingu bylo dáno: vybudovat jednotnou, velkou, jednotlivou (jednoduchou) a silnou všennárodní organizaci.

A tento cíl, i když představitelé našeho skautingu říkali něco jiného s tou neutuchající silou, sledovali.

Místo jednotlivé (?) organizace byla u nás celá třída organizací:

- Svaz junáků, skautů RČS
- federace čl. skautů = techelen = levan

Proč u nás byl vůbec přijímán systém Skautské výchovy? To vysvětlil Svojsík v díle „Výchova občana republiky skautováním.“ „Když velcí národové, silná rasa anglosaská, tolik péče věnovali skautingu jako výchovné soustavy pro mládež, aby jí osvěžili, obrodili, tím spíše jest toto nám třeba, národu malému.“

Česká buržoazie přirozeně vzniká skautské junácké organizace uvítala a také jí podporovala, neboť vyhovovala její politice. O tom svědčí i slova T.G. Masaryka, kterými vítal skauting v zemi: „...budu podporovati u nás skauting, kdekoliv mám vliv,“ řekl Svojsíkovi.

V této době byla zvláštní organizace Woodcrafterů (měla málo členů), ale byla ideovou, spíše myšlenkovou protiváhou B. Powellovskému skautingu.

U nás byl v čele této organizace Miloš SEIFERT - propagoval indiánství, měl hlavní stan ve vile u Berouna. Měl tam indiánskou čelenku, tomahavky, mokasíny, ind. oblečení, totemové předměty, žil tam jako samotář.

Již v této době šlo přece o to, že nebylo možné k nám indiánství přenést - to by bylo jako zasadit květinu do betonu. Seifert byl fantasta, přesto nemohl u nás vývoj ovlivnit.

Vedle B skautingu se vyvíjel u nás i skauting proletářský při FDTJ. Pochopili skauting jako pobyt v přírodě. Hledali myšlenky ne ze skautingu ang. amer., ale ze Sovětského Ruska. Již N.K. Krupská podrobila skauting kritice, nejprve hledala znaky použitelné pro novou generaci. Poznávání přineslo závěr: Skauting pro podobu nové organizace je nepoužitelný.

Naše KSČ to pochopila a přijala v únoru 1922 rozhodnutí o dobudování pokrokové organizace - Rudých průkopníků.

V organizaci proletářských skautů, v zákonech se objevily myšlenky dělnického hnutí KSČ. V zákoně Spartakovských skautů práce se praví: „Pravda je v tvém přesvědčení, které je na straně utlačovaných a proti vykořisťovatelům.“

Jejich zákony, ideové atributy (jim příznačné) mluvily řečí revoluce dnešního úsilí DT. Je potřebné však vidět negativa:

Svým způsobem přijali některé části skautingu v čem? projevovalo se:

1/ po sloučení skautů Práce se Spartakovými, většina skautů Práce do organizace Spartakových skautů nevstoupila.

2/ Strana kritizovala vedení Spartakovců (v jeho vedení převládaly tendence /AVANGARDISMU/ předvoje) za nějž se také vydávali, předvojem mládeže mohla být jen strana dělnické třídy KSČ.

Přesto se nic nestírá z jejich revoluční práce?

Organizace Rudých průkopníků se od samého začátku od skautingu distancovala.

Zajímavé jsou myšlenky dřívějších členů SSP v roce 1970 v článku v tribuně „K diskusi o českém skautingu“ na nově obnovenou organizaci v létech 1968 - 69“:

Vedení čs. Junáka nahrávalo svojí ideologii i politickou praxí ve vývoji mládežnického hnutí silám reakce. Junák v roce 1968 znovu narušil mládežnickou organizaci, přitom nezabránil využití svého jména pravicovým oportunistům a antisocialistickým silám a také církvi. Některé prvky ba měly nalézt uplatnění v jednotném dětském hnutí (znalost, láska, ochrana přírody, tělesná zdatnost) , ale jen pro rozvoj a pokrok S. společnosti. K pozitivním rysům Skautingu patří výchova v přírodě, ovšem bez falešné romantiky a odvádění od skutečnosti života. Junáckým metodám a programům vždy chyběl právě marxisticko - leninský základ, projevující se nejen v ideově výchovné akci, ale v celém obsahu a metodě hodnocení přírody a jejich vztahů k lidské společnosti.

Skauting nebyl nikdy hnutím specificky dětským.

Skauting se koncem 30. let dostává do těžkého období - 1939 - ohrožení republiky fašizmem. KSČ volá po jednotě.

ALE Skauting reaguje obráceně

V této době jsou silné 4 skautské organizace:

- 1/ Svaz skautů a skautek (Svojsíkovci), ten v této době umírá
- 2/ Ústředí katolických skautů
- 3/ Junáci volnosti a národně socialističtí
- 4/ Svaz Švehlových junáků = agrární strana

A právě tyto organizace vytvářejí, jen tyto, Jednotnou organizaci JUNÁK.

A i tady se ukazuje přispůsobilost skautských organizací, která - tak jak říkali sloužit věrně v každé době - komukoliv.

Je schopna přejít a sloužit v kterékoliv době - stát se služebníkem Strany národní jednoty - na platformě fašistického Německa.

Strana vzniká pod vlivem fašismu a má jeho prvky. Starostou Junáka byl Řehák (který po válce byl stíhán dekretem pro spolupráci s Německem). Vyslovil oddanost mládeže Hitlerovi, možnost spolupráce.

VÁLKA: bývalí Junáci do odboje - dobré skutky, ovšem ne tak jako KSČ, Komso-mol, ale spíše z hlediska národní odpovědnosti.

V roce 1945 vyvstalo podivení, proč to byl Junák, který byl obnoven jako jediná dětská a mládežnická organizace? Důvody jsou pochopitelné, byl to zřejmě jeden z kompromisů na který KSČ musela přistoupit při vytváření Košického vládního programu (smysl = jednotu lidu Československa). KSČ v zájmu jednoty nevytváří organizace, ale podporuje Junáka.

Brzy se však ukázalo, že to s jednotou myslí vážně.

B se snažila vybudovat své pozice, dobýt svých cílů. Po volbách 1946 byla KSČ nejsilnější. A právě v této době sahají nár. socialisté, lid. dem., lidovci k mládeži jako k rezervě svých členských řad.

I za tu cenu, že rozbíjejí dětské a mládežnické hnutí.

Nepodařilo se jim to, neboť se KSČ i mládež postavila proti.

Celé období tvrdých zápasů se dotklo i JUNÁKA, který vypadal jinak:

- A. Funkcionáři: a/ před válkou to byli přestavitele B
b/ po válce i bývalí RP SSP, Svazu mladých, KSČ, ti také pochopili jednotu a prosazovali záměr:

Vybudovat novou socialistickou společnost

Boj nastal i uvnitř samotného Junáka mezi funkcionáři.

B. Kandidátky - do orgánů kde byl komunista a byly ničeny, kradeny, aby mohli být předloženy, církev katolická přes své Duchovní rady působila na složení kandidátek.

C. Byl rozdíl i mezi sněmy:

- a/ český - byl pro zachování jednoty
- b/ moravský - byl proti

Fanderlík, Plajner, Koseová - snaha rozbít jednotnou organizaci a vytvořit předválečnou podobu..

Objevil se i pozitivní směr v časopise PLAMEN - protestní proti oficiálnímu vedení (kritika výchovného poradce - PRŮCHY, že připravuje JUNÁKA o finanční příspěvky, nechal si platit každé slovo, které vyslovil či napsal).

Koncem roku 1947 - co dělat dál?

Nastal střet názorů: v této době přijíždí do ČSR ředitel mez. skautské kanceláře WILSON a časopis Činovník v roce 1947 otiskuje jeho článek, ve kterém kladl na srdce našim činitelům: Chceme dáti našim hochům skauting, ve stopách B. Powella a Svojsíka, základní zásady a metody skautingu jsou dnes důležité, důležitější než před 40. lety, kdy B. Powell vedl svůj první skautský tábor.

To je vrátit se tam, kde to začalo.

Plajner tehdy odpověděl: kdo zavírá před vývojem společnosti zrak, kdo si myslí, že může s oddílem a dětmi nakládat podle svého, brzdí zdravý vývoj, kdo se domnívá, že je možno i po této světové válce pracovat tak, jak se pracovalo v prvních dobách skautingu, zaspal vývoj o 30 - 35 let a poškozuje svým konzervatismem junácké hnutí. Vydává knihu „3 stupně“ - není schopen překročit vlastní stín, tímto vrací skauting do dob předcházejících.

Odvolává se tam na Boha, Masaryka, z čehož vyplývá, že nebyl schopen ideologicky zvládnout postavení Junáka v nově rodící se společnosti.

Nejlépe tuto skutečnost charakterizuje Fanderlík, starosta Junáka, který v Činovníku č. x z r. 1947 uvedl: V poslední době řeší reorganizaci Junáka, že již neví co je pravda, co je demokracie. Z toho všeho vyznává, že není pravda, to co se říkalo, i v období 1968 - 69, že Junák byl v rozkvětu, že to byla jednotná organizace, že musel být rozpuštěn, aby neuplatňoval svůj vliv.

Pravdou je, že se organizace JUNÁK nacházela na konci své cesty ÚNOR 1948 - řeší i otázku podoby, ideologie dětské a mládežnické organizace. Nastal střet 3 názorových proudů.

3 názorové proudy:

1. návrh: přizpůsobit Junáka novým podmínkám (bylo nereálné a škodlivé), v praxi se projevilo zakládáním třídních školních oddílů Junáka - to byla snaha přenést skauting do rodící se socialistické školy - nebezpečné.
2. návrh: výběrovost - jen pro děti DT - nesprávné - bylo by to na újmu rozvoje společnosti
3. návrh masová dětská organizace pionýrského typu!!! Správné, taková je zachována dodnes!!!

Ovšem snaha bývalých činovníků o znovu vytvoření organizace JUNÁK, nepřestal nikdy. Již od poloviny 50. let vznikaly v průběhu ČSM tábornické oddíly, které se snažily využít výchovné metody Junáka. První poznatky se objevily u ČSTV a Svazarmu, které organizovaly a rozšiřovaly svůj program o junácké prvky, snažily se získat i bývalé Junácké činovníky

Turistický odbor ČSTV vyslal studijní delegaci do školy pro výchovu skautských vedoucích v Gilwellu - Anglie.

Svazarm - organizoval oddíly BUKANÝRŮ - z nichž později byl organizován Svaz Junáků - Zálesáků!

Práce tohoto později vytvořeného Svazu byla popularizována v časopise SVAZAR-MOVEC a později v STŘELECKÉ REVUI. V jedno časopise se uvádělo:

1. Zálesák ukazuje asociální (sdružení) zpustlého nekulturního lovce, polodivocha
2. Je výtečným znalcem přírody a jejím ochránce i všeho co lidstvo vytvořilo

Jak vypadala situace ve Východočeském kraji:

V okrese Náchod pracovaly ROBINSONOVY družiny, které vznikly z nespokojenosti s formami práce PO v kraji. V činnosti těchto kolektivů se skrytě rozvíjela junácká činnost. Později se staly základem organizace JUNÁKA.

Z Robinsonových družin se vytvořil štáb Robinsonových družin Junáka Východočeského kraje, který začal organizovat Junácké osamělé hlídky, malé útvary bez oddílové organizace, malé skupinky dětí nebo jednotlivců.

Celostátně vše začalo nenápadně. V roce 1966 před I.sjezdem ČSM - dostal prezident NOVOTNÝ dopis od jakéhosi HILTNERA - dělníka, ve kterém doporučoval ustavení Skautingu, respektive obnovu a žádal zrušení PO. Žádal vše demagogicky, vše popíral a uváděl:

Junák podchytil děti, PO ne. Junák úspěšný, dobrovolný. PO povinná.

Příprava na možnost znovuuustavení Junáka vlastně neskončila nikdy, ani po sjednocení mládeže a dětí v r. 1949. Rok 1968 plně potvrdil, že Junácká organizace v roce 1950 skončila svojí činností formálně. I po I. sjezdu ČSM (1950) se formovaly oddíly, které pokračovaly v Junácké činnosti.

Jedním z takových byl i Foglarův oddíl jehož členem byl i Jiří Zachariáš, který v období let 1968 - 69 byl členem ÚRJ. Pracoval po I. sjezdu ČSM, a v charakteristice kandidátů ÚRJ na III. sněmu Junáka 1968 je uvedeno:

Junácká praxe: práce ve Foglarově oddílu od r. 1954 (Zachariáš byl takto jedním ze zakladatelů střediska Psohlavců v r. 1956).

A proto není divu, že v roce 1968 byl proveden útok na děti a mládež - tendence obnovení skautingu, i když velmi opatrně.

V březnu 1968 vyrukovali činovníci do ulic v domněnání, že spasí svět, naši republiku, a že svým příkladem získají mládež.

Pravda je, že k nim přišly děti - bylo jich 46 203 v Čechách a na Moravě, v našem kraji k 17.10. 1968 - 16 523. V této době v PO v kraji 15 252 - prosinec.

V předválečném období jich bylo 250 000 - členy se stali příbuzní sk. činovníků.

PŘEHLED

o stavu příslušníků Junáka 1968:

Okres	Celkem	Kraj	Celkem
HB	1 672	Praha	6 013
HK	2 200	Středočeský	8 394
CR	1 735	Jihočeský	4 307
JC	1 587	Západočeský	5 801
NA	1 580	Severočeský	6 422
PA	1 845	Východočeský	11 811
RK	1 587	Jihomoravský	8 573
SE	965	Brno	3 001
SY	965	Severomoravský	<u>9 308</u>
TU	065		
ÚO	<u>1 522</u>		
	16 623		63 630

k 30.9. 1968

k 1.9. 1969

Proč byla ve Východočeském kraji organizovanost nejvyšší. I v minulosti byla organizace Junák postihující východní Čechy nejpočetnější.

- bylo zde vysoké procento bývalých činovníků, kteří čekali na příležitost
- mnozí činovníci z kraje pracovali ve špičce centrálních orgánů
- v kraji byly silné religiozní oblasti HB, SY, CR, ÚO a v minulosti zde byla silná podpora Lidové strany a církve
- příznivé přírodní podmínky - Potštejn celostátní středisko pro organizování výchovy junáckých činovníků

Mimo počet uváděných skautů, je nutno vzít ještě v potaz organizaci Junáků Zálesáků, jejichž počet se odhadoval na 14 - 15 000 členů.

PO měla v této době v kraji 15 252 členů

<u>Okresy</u>	<u>Počet (prosinec 1968)</u>
HB	1 364
HK	2 117
CR	1 645
JC	1 473
NA	2 335
PA	1 717
RK	1 304
SE	154
SY	506
TU	1 580
ÚO	1 057

A přesto se Junák Nerozvinul. On taktizoval v cílech. Proces konsolidace nedovolil, ale zejména jejich činnost z hlediska společného vývoje by nebyla tak přitažlivá jako v minulosti.

5. Co dal skauting mladým lidem???

Proč byl zpočátku tak přijat a rozšířil se, ačkoliv byl tak pevně spoután s minulostí, s B?

Toto je třeba posoudit asi ze 4 pohledů:

1. Zbožnění dětství - Junák idealizoval dítě, lhal dítěti do očí, klamal ho. Již „Kniha džunglí“ od Kiplinga, zde je tvořen ideologický a metodologický základ Vlčáctví - lichocení dětem do očí = to je degraduje.
Skauting děti klamal, povyšoval je, vyvolával pocity jakými dětmi nemohly být.
2. Návrat k přírodě - Již B. Powell vodil děti do přírody, aby je zvykal žít v přírodě, vždyť režim života v skautských táborech se podobal životu ve vojenském táboře - plnění orlich per - co jiného než vojenská výchova.

Nedělal návrat k čistému životu, jak chtěl B. Powell, učil se pohybovat v polních podmínkách.

3. Hra jako prostředek - Již B. Powell hovořil o tom, že rybář nechytá na to co chutná rybáři, ale co chutná rybě.

Stejná metoda se uplatňovala i vůči dětem.

Hra byla poplatná celému skautskému výchovnému systému. Zčásti byly podmíněny společenskými poměry existujícími v K společnosti (hry na pána, ředitele). B. Powell považoval hru nejen za výchovný prostředek, ale za hru považoval celý život - díval se na život jako na hru??? a na svět jako na hřiště. Skauti si hráli na vše, ničím nebyli. Z toho plyne, že v tomto směru neohrozilo riziko pro společnost. Společnost nepouštěla člověka k ničemu vážnému, protože si hrál. Tento stav jí plně vyhovoval, protože nemusela mít obavy z aktivity pracujících.

4- Družiny - Nejmenší článek uplatnění člena, byl systém malých článků, což bylo od teorie malých sociálních skupin - B teorie. Družina žila vnitřním životem.

Družina = samostatná, izolovaná. Cesta přes skautskou družinu je uzavřena společností.

Když si položíme otázku:

Co je skautství, čemu se vyhýbat??

Ve skutečnosti toho není mnoho: 4 věci

1. Slib, zákon a další atributy
2. Mezinárodní skautské bratrství
3. družinová hra
4. Hra

Všechny odněkud ale skauting bral - armáda, američtí a kanadští indiáni, dřevorubci. Řekněme si k jednotlivým bodům velice stručně:

1 - Slib a ideologie - zásadně odmítáme. V PO máme své normativy, slib, zákony, symboly, kroje.

Zákony Junáka nevyjadřují důslednou ideologii vyhraněnosti, chybí jim společenský smysl a další kontinuitu ve výchově člověka.

Např. v zákoně č. 4: je přítelem všech lidí dobrovolné vůle, a bratrem každého (z r. 1968) jak může být bratrem, když jeho země v nekolonialismu se snaží získat ztracené pozice zpět. Ideologii vždy přebíral skauting z minulosti. Vycházela z východisek které neumožňovala komplexní poznání přírod. a společenského vývoje a zůstávaly tak na povrchu jevů!!!

2 - Mezinárodní bratrství - nepotřebujeme, je spjato s I., v PO máme PI a SI = SF-DM, CINEA, odmítáme ne spolupráci, ale poslušensství.

V r. 1968 přežíval vztah k mez. skautské organizaci - jejíž cíl je stále stejný - apolegika kapitalismu a I. včetně procesu kolonizace, nacionalizace, zachování věrnosti cílům B.

Skauti se hlásili k mez. bratrství netak, aby to vedlo k zajištění budoucnosti LIDSTVA.

3. Družinový systém: jak již bylo uvedeno, teorie malých sociálních skupin.

V PO je družina kolektiv, který žije ideovou společností, s životem této společnosti, organizaci netvoří družiny, ale družiny jsou součástí oddílu.

Družiny netvoří oddíl, ale oddíl se dělí na družiny, v tom podstatný rozdíl když to pochopíme.

DRUŽINA je harmonický článek kolektivu celého oddílu.

Již pedagogika učí, že základní článek je oddíl, pracovní kolektiv = družina, ta umožňuje, aby se děti podílely na realizaci společných cílů.

Skautská družina je uzavřena do sebe - individualistická výchova.

Cesta z PO družiny je cesta do společnosti.

4. Hra jako výchovný prostředek - nic proti hře, děti si mají hrát, ale ne jenom hru.

B. Powell říkal, že Skauting je hra. My v PO neříkáme, že PO = HRA. PO je součástí systému naší společnosti, realizujeme myšlenky, cíle, ideje, program společnosti, ve hrách se musí odrážet realita naší společnosti, ideologie naší dětské a mládežnické organizace

Junák jako hra odváděla od života pryč. V PO musí hra přibližovat k životu. Odkrývat život v jeho pravých podobách.

A V TOM JE VELKÁ PRAVDA!

Co se tedy PO může od skautingu?

Upřímně řečeno - nic. Jedině poučení, vyvarování se chyb které byly. Odmítnout ideologii, metodologii, vůdců, získávání dětí falešnými věcičkami klobouky apod.

My v PO vést děti k tomu, aby v PO prožívaly plný život, nejen hry, ale bádání, hledání rozporů a jejich překonávání, život jaký pro člověka je, jej měnit ve štěstí, míru a spokojenosti na celé zemi.

OBNOVENÍ a ČINNOST JUNÁKA v r. 1968 - 1969

V dokumentu „Některé základní otázky vývoje dětského a mládežnického hnutí v Československu“ se hovoří o tom, že vznik Junácké organizace v r. 1968 přispěl k maloburžoaznímu a idealistickému ovlivňování hnutí mládeže.

Obnovení Junáka přispělo a uspíšilo rozbití organizační jednoty dětské organizace a v dětském hnutí vznikl PLURALISMUS.

Při obnově Junáka byla záměrně opomíjena etapa jeho vývoje za B republiky, na které Junácká organizace navazovala. Junák se nejvíce rozšířil ve Východočeském kraji, kde byl nejpočetnější - 16523 (k 7.10. 1968).

Jak vypadala situace v roce 1968:

Po lednu 1968 se vývoj v ČSM a PO zrychloval, objevovaly se dezintegrační tendence. V březnu 1968 vyhlásila ÚR PO ČSR osamostatnění dětské organizace a kromě jiného vyzvala „K práci a jednotě“ bývalé pracovníky RP a pokrokového skautského hnutí ke spolupráci. Na jednání 10.3. se však představitelé PO s představiteli bývalého Junáka - Psohlavci nedohodli. A představitelé Junáka vyhlásili 22.3. svojí vlastní samostatnou organizaci.

V prohlášení, které vydal ÚR PO ČSR se vyjadřovala snaha o spolupráci nikoliv ROZKOL. Zároveň bylo zdůrazněno, že PO neopustí od ideálů a idejí socialismu a komunismu.

V této souvislosti se v mládežnickém tisku objevila diskuse na téma: Skauti, pionýři nebo obojí?

Bylo dáno slovo představitelům Junáka: Karlu Průchovi, Jaroslavu Foglarovi, Jiřímu Chýskému.

J. Foglar uváděl, že „PO nemůže být zdaleka univerzální a lepší náhradou všech bývalých dětských organizací, zejména už ne Junáka a že nebude dobře fungovat.

J. Chýský zase uváděl, že se „PO podařilo takřka dokonale všechny výsledky dlouhodobé práce Junáka promarnit.

J. Průcha se ptá: „Obrozený Junák nebo pionýr? Uvedl, že se naskýtá možnost vytvořit novou organizaci s názvem a výchovnou náplní převážně Junáckou a s využitím kladných výchovných stránek pionýra. Dále uvedl, že je nutno vytvořit hnutí mládeže svobodné a živelné a že musí být bratrské a beztřídní.

Z toho vyplývá, že odmítali platformu PO a trvali na obnovení Junáka. Co však v jejich názorech znamenalo Hnutí živelné a beztřídní?

Již V.I. Lenin v knize „Co dělat“ řeší otázku živelného hnutí. Živelný postup je postupem bez perspektiv, bez znalostí, vědomého využívání společenských zákonitostí. Hnutí jednající živelně je pasivně neseno událostmi, není schopno organizovaně do nich zasahovat. Teorie živelnosti se objevila v různých formách u revizionistů v r. 1968. Projevila se v boji proti vedoucí síle strany DT, proti S státu a ve snižování revoluční uvědomělosti. V junácké organizaci šlo tady o spontánnost, samovolnost a nespoutanost, a tak tedy mělo vypadat hnutí, ve kterém měla být budoucnost? A beztřídní? Již K. Marx a Lenin hovořili o beztřídním až v druhé fázi KOM. Ve vyjádření Průchy však šlo o to, aby hnutí mládeže nebylo závislé na vedoucí síle společnosti, aby si žilo jak uzná za vhodné. Z tohoto jednoznačně vyplývá, že tato vyjádření směřovalo k vytváření pluralismu k rozštěpení organizace mládeže a s ní negativně manipulovat

V prvním zpravodaji Junáckého ústředí se hovořilo o tom, že Junák pokračuje po 20 letech, že zůstává hnutím přísně výběrovým, zároveň bylo uvedeno, že všem členům platí jejich hodnosti v nichž naposledy působili (Zprav. č. 1. - 8.4. 1968)

V pražské Domovině se koncem března sešlo první shromáždění bývalých členů Junáka, a spontánně rozhodlo, požádat o obnovu Junáka, i když předtím nebylo jejich žádosti vyhověno

Na tomto shromáždění bylo také řečeno: „Byl to pionýr, který nás odsoudil, naší organizaci označil za ideologicky škodlivou.“ Nadšenci z ÚR PO počítali zcela spontánně s tím, že Junáci nabízenou ruku přijmou. Junáčtí členové však chtěli obnovit Junáka jako samostatnou organizaci. Obává se splynout s PO zejména proto, že by se v ruce pracovníků PO a DPM smazal charakter junácké činnosti. Pro Junáky by při takovém uspořádání také neexistovala možnost styků se světovým skautským hnutím!! Tady trochu odbočím - v tom, že Junák se prý zřekl spolupráce navázání kontaktů se světovou skautskou organizací.

Podívejme se na tento fakt blíže.

Světová skautská kancelář

K propagaci skautingu nepomohl film a byl vybudován i Skautfilm, fotografická a filmová sekce Junáka. Skautfilm jednal hned s kulturním atašé amerického velvyslanectví o získání filmové reportáže ze JAMBOREE v Idaku ? (1967). K uvedenému americkému filmu bylo napsáno doporučení v Pionýrské štafetě č. 3/69. Skauti si hrají, pracují, vyrábějí, táboří. Skautští vůdci jsou na exkurzi v prostorách americké

armády, válečného námořnictva. O jaký film měli vlastně zájem? Chtěli ukázat na nebezpečí války, či napojenost skautské výchovy a militaristický způsob a systém výchovy.

Dále byla snaha o získání filmů z velvyslanectví Finska, Indie, Francie, Itálie, Japonsky, Mexika.

I toto svědčí o napojení na mez. org. V tomto směru byla rozporná vyjádření vedoucích Junáka..

Např. v MF 8.11. 1969 „Jsme národní Česká organizace“ autor Ivan Hikšovič uvedl: „Otázka členství v mez. skaut. org. pro nás aktuální není. Ale v roce 1968 v MF 22.3 se v článku „Junáci vzhůru, volá den“ hovořilo trochu jinak o členství v této organizaci (Na mysli světová) chceme žádat až teprve budeme ustaveni, a až budeme zcela v pořádku. Tuto skutečnost se snažila vyvrátit stranická skupina ÚRJ v Tribuně v článku „Jaký je poměr Junáka k mez. skaut. ústředí - odpověď, že členství v této organizaci bylo zrušeno 1949“.

Další příklad: V r. 1968 v Lidové demokracii uvedl náčelník „Čs. Junák obnovil svojí činnost“: Junák stojí pevně na politickém a S stanovisku, ale budeme ve styku se světovou organizací.

O zájmu orientace na org. svědčí i poděkování světové náčelní (?) na blahopřání k narozeninám dne 22.2. 1968.

Doufám, že vaše práce bude úspěšná a přinese nám štěstí, neboť víte, že nás jsou statisíce ve všech možných státech světa, které na vás myslí a zároveň s vámi hrají tuto velkou hru v níž máte už dnes svojí úlohu. Tato ukazuje, že ačkoliv čelní činovníci uváděli, že obnovení styků se svět. skaut. organizací - praxe potvrdila opak. Projevovale se zjevná snaha o orientaci na Západ, kterou ve společnosti v této době, lei v Junáku aktivně rozvíjela pravice a antisocialistické síly.

25.5, 1968 - se konala porada oblastních velikánů Junáka v Praze. Zde byl přednesen nový program Junáka a jeho principy činnosti. V této době Junák vznikl nelegálně, mimo Svaz Mládeže, mimo Národní frontu. Tato skutečnost mu umožnila zapojení různých individuů do vedení oddílů, středisek činnosti a vytváření různých pluralismů v dětském hnutí.

PO se v této době nacházela v procesu vnitřní přestavby v období sebekritiky a silné tendence kritických zvnějška, což bylo součástí negace celé uplynulé činnosti.

Všude se sázelo na Junáka, který měl přinést zlepšení v práci s dětmi.

Ve Východočeském kraji byly vytvořeny tyto oblasti:

1. Jiráskova	HK, PA, NA, TU, RK
2. Riegrova	JC, MB, SE
3. Svitavská	SY, ÚO
4. Chrudimská	CR
5. Havlíčkovobrodská	HB

V ČSR bylo vytvořeno 38 oblastí mezi nimi i např. Masarykovská, Uhersko Hrad. Ovšem během 2 měsíců byly oblasti převedeny podle územního členění.

HOMOGENNÍ oddíly:

Období tzv. obrodného procesu sestavení i homogenních oddílů. Vzniká Ústřední duchovní rada Junáka zaslala dopis všem Junáckým organizacím pod názvem „Ju-

nák a náboženská výchova,“ ve které bylo uvedeno, že v současném období otevírá možnost výchovného působení na mládež skautskou metodou, která byla schválena slovy několika papežů i biskupem dr. Tomáškem. K zakládání Junáka přispěla i církevní organizace - DKO - Dílo koncilové výchovy, která se snažila o to, aby byli skauti obklopeni tajemstvími přírody, která pro ně měla zůstat nerozluštěná, nepochopitelná.

Tím vším vracel Skauting myšlení lidí daleko do minulosti. Tehdy viděl člověk v přírodě nadpřirozené síly, protože si neuměl vysvětlit to, co nám dnes připadá zcela samozřejmé. Příroda je pro skauta hlavní a není ovlivňována společností. A v tomto chrámu přírody má skaut i svá BOŽSTVA, která vyřezává do dřeva a klaní se jim jako lidé v dávné minulosti.

Nazývá je TOTEMY a dává jim podobu fantastických obličejů, podobu zvířecí hlavy, obklopuje se jimi.

Skauting zneužíval romantického založení dětí, obracel jejich myšlení ne k poznání přírody, ale k tajemství božství, která prý řídí naše bytí.

V našem kraji také vznikají homogenní oddíly, zejména v religiózních oblastech. Tyto oddíly připomínaly svojí činností výchovu klášterního dorostu. Jejich zkoušky byly složeny z otázek katechismu, pobožnosti, znalosti úkonů mše a pod.

Zahrnovaly: 1/ Křesťanskou výchovu dle řádu duchovní péče o děti, biřmovance a mládež.

- 2/ Výchovu k odpovědnému životu budoucích dospělých občanů naší vlasti
- 3/ Výchovu k citlivému vztahu k cenným výtvorům lidským a k přírodě, která je podle J.A. Komenského pramenem velkého poznání.

Symbolika byla vyjádřena:

4/ ramennou stříbrnou hvězdou připomínající tvarem kříž. Podle zjevení Janova představovala Ježíše Krista jako „Hvězdu jasnou a jitřní,“ jež ukazovala mladým křesťanům správný směr životní cesty. A světlezelená barva vyjadřovala naději. Církev, která měla značný vliv na zaměření oddílů, vedla je k organizování táborů. O tom svědčí LT na okr. HB „Na jezerech.“ I zde byla zahrnuta hlada a mlčení (?), ale i účast na bohoslužbách. Nebylo žádnou výjimkou, když se skauti před obědem modlili.

Náboženská výchova se nerealizovala pouze u homogenních oddílů, o čemž svědčí článek „Velký pěvecký koncert“ ve kterém vyzdvihl autor boha, který měl Junáku pomoci:

Aby nás Pánbůh miloval!

Táborů hojnost brzy dal, brzy dal.

Nic nežádáme, jen to samé, aby nás Pánbůh miloval.

Skaut - Junák č. 12, září 1969.

Byly dokonce zpracovány pro Junácké homogenní oddíly, které se téměř v ničem nelišily od odborností z r. 1939.

Odborky pro vlčata v roce 1968:

1. stupeň Vštípiti mu základní poznatky o Bohu a základní praxi náboženského života.
2. stupeň Zná desatero, Anděl Páně, Zdravas Královno, Andělé Boží, Sláva Otci a chorál, Hospodine pomiluj nás.

3. stupeň Zná přikázání Církve, rozdělení církevního roku, Pod ochranu svou, Rozumí hlavním částem mše, ví jak se při ní chovat v kostele.

V tomto směru se naskytá otázka? Jak bylo uplatněno usnesení III. sněmu Junáka v roce 1968, který rozhodl, že duchovní rada přestane pracovat a homogenní oddíly přejdou se svým vedoucím jako „normální“ do středisek Junáka.

V plnění tohoto usnesení se projevil formalismus, protože předešlé kolektivy pokračovaly v náboženské výchově. O tom svědčí příklady z našeho kraje.

Např. Pardubice - kaplan Adamec V. uskutečnil letní tábor v r. 1970. Čili v činnosti Junáckých kolektivů se projevila výchova v duchu idealistického světového názoru.

Jak jsem již řekl, OBNOVA junáka nebyla náhodná, ale šlo o akt, který zapadal do plánu pravicových sil: Rozbít jednotu dětského a mládežnického hnutí na základě revize ideových a politických principů organizace dětí a mládeže.

Junácká organizace se svými tradicemi, využívat a glorifikovat ukončení své činnosti před dvaceti lety se pro tyto plány výtečně hodila.

Obnovuje se po nucené přestávce... byl v 50. letech likvidovaný...Junáctví je výchovným hnutím s pevným výchovným systémem zpracovaným ve 107 státech světa...Základem systému Junácké výchovy jsou malé skupiny mládeže organizované v oddílech...Jsme výběrovou organizací...

(uváděl Dr. Ivan Janček, náčelník Slovenského Junáka ve Smene - D.2. 1969í.

Jak tedy mohlo být realizováno výchovné působení Jednotné s cílem připravit jedince na život S společností. Vždyť názor činovníků Junáka v okr. Hradec Králové vyjadřoval, že posláním Junáka je výchova Elity národa. Tímto názorem již vlastně vyloučil předem příslušnost k masám, kolektivnosti, ale i socialistickou výchovu. Výsledkem je ROZPORNOST která byla Junáku vlastní!!!

I uvnitř Junáka existovaly síly, které kalkulovaly s vítězstvím pravice a jí také podporovaly.

Řadou příslušníků byla odmítána vedoucí úloha strany a ti, kteří po roce 1948 přišli pracovat do PO, byli považováni za hrobaře Junáka.

Ze strany Junáckých činovníků došlo také k negaci ÚNORA 1948, a to tím, že se v letech 1968 - 69 vrátili do funkcí, které vykonávali před Únorem. Podle údajů z kandidátek ÚRJ předložené III. sněmu Junáka vyznívá, např. ve funkcích oblastních velitelů z let 1945 - 48 jich 21 pracovalo a opět 21 zůstalo v této funkci v letech 1968 - 69. I to pravice chtěla: Znevážit ÚNOR. Propagovala ÚNOR jako nástroj k likvidaci Junáka, ne jako revoluční akt s významným společenským obsahem.

Za celé toto období došlo v dětském hnutí k zesílení nezdravé rivality, ke vzájemnému osočování a napadání. Vzhledem k tradicím obou dětských organizací nebyla výchova jednotná, a nebylo ani jednotné působení při přípravě S člověka. Proto bylo nutno přistoupit ke sjednocení pokrokových sil a utváření jednotné dětské organizace pionýrského typu.

*